

ΑΝΤΙ-ΘΕΣΕΙΣ

Ευρωπαϊκό μέλλον.
Ανάμνηση;

ΓΡΑΦΕΙΟ

**Κώστας
Καρακώστιας**

Η Ευρώπη, ως μια βιωμένη πρόταση πολιτικής, πολιτισμικής και οικονομικής ενότητας, βάλλεται σήμερα από παντού. Η πανευρωπαϊκή οικονομική κρίση -αλλού, όπως η εγχώρια, τρομακτικά έκδηλη και αλλού υποδόρια-, η ανεργία και η ανασφάλεια, η αποδόμηση του κράτους πρόνοιας, οι ενδοευρωπαϊκές πολλαπλές αντιθέσεις και άλλα πολλά, προεικονίζουν μια επερχόμενη

δυστοπία. Εθνικιστές και διεθνιστές, παραδοσιακοί κράτες και νεωτεριστές, ακροδεξιοί και ακροαριστεροί, βάλλουν από κοινού έστω και αν ορμώνται από διαφορετικές αφετηρίες. Χαρακτηριστική είναι η στάση απέναντι στο μεταναστευτικό ζήτημα. Η εθνολαϊκιστική Δεξιά θεωρεί ότι η Ευρώπη είναι ένα ξέφραγο αμπέλι και έχει αλωθεί από τους μετανάστες, ενώ η ουμανιστική Αριστερά την εγκυβρίζει ως την κύρια υπεύθυνη για τους αμέτρητους πνιγμούς στη Μεσόγειο.

Η δυσθυμία για το παρόν και ο φόβος για το μέλλον έχουν ήδη εγκατασταθεί στο θυμικό και στη λογική των Ευρωπαίων πολιτών. «Οι άνθρωποι στην Ευρώπη σήμερα ζουν στη συνθήκη του φόβου. Σαν να διασχίζουν τα Πυρηναιά, όπως ο Μπένγιαμιν, αμφιβάλλοντας ότι θα σωθούν. Προσπαθείς να σωθείς χωρίς να πιστεύεις ότι θα σωθείς. Τραγικό», σχολιάζει γνωστή και

αξιόλογη εγχώρια συγγραφέας και καθηγήτρια ευρωπαϊκού πανεπιστημίου σε πρόσφατη συνέντευξή της. Είναι όμως τόσο μα τόσο τραγικά τα πράγματα; Μήπως η αντίληψη για την Ευρώπη εξαρτάται και από την οπτική γωνία θέασής της; Μήπως η Ευρώπη συγκρίνεται μόνο με τον εαυτό της και

Εάν συγκριθεί με τον υπόλοιπο πλανήτη, η Ευρώπη φαντάζει σαν όαση ευημερίας, κοινωνικής προστασίας και, κυρίως, ελευθερίας

όχι με τις υπόλοιπες οικονομικές και πολιτισμικές περιοχές του κόσμου; Πράγματι, εάν η τρέχουσα πολιτικοοικονομική κατάσταση της Ευρώπης συγκριθεί με τα μεγαλεπήβολα σχέδια που διατυπώθηκαν από την ιδρυτική της συνθήκη έως τη μέχρι τώρα διαδρομή της, ίσως να δικαιολογείται η γενικευμένη δυσθυμία απέναντί της. Εάν όμως συγκριθεί με τον υπόλοιπο πλανήτη, η Ευρώπη φαντάζει σαν μια όαση ευημερίας, κοινωνικής προστασίας και, κυρίως, ελευθερίας.

Προφανώς και η κρίση είναι παρούσα και οι συνέπειές της άμεσες και ορατές. Ο ευρωπαϊκός πολιτικός και κοινωνικός χώρος όμως είναι σχεδόν ο μόνος όπου η διαμαρτυρία και η διεκδίκηση, η σύγκρουση και ο διάλογος, η κριτική και ο αγώνας και η αγωνία για τα πάσης φύσεως δικαιώματα εκδηλώνονται και διατυπώνονται ελεύθερα. Και όχι μόνον αυτό. Επηρεάζουν και καθορίζουν τους πολιτικούς και κοινωνικούς συσχετισμούς και ενδεχομένως στο μέλλον να τους αλλάξουν κιόλας. Το μέλλον όμως, ως γνωστόν, διαρκεί πολύ. Μόνο που πρέπει η Ελλάδα να βρίσκεται σ' αυτό. (Τα παραπάνω εκφέρονται με τη σκέψη στον αριστερό ευρωπαϊστή Μιχάλη Παπαγιαννάκη, η απουσία του οποίου στους σημερινούς καιρούς φαίνεται ολοένα και πιο έντονη).

*Νομικός - κριτικός βιβλίου